
Til: OIM Økonomi- og Indenrigsministeriet postkasse (oim@oim.dk)
Fra: Birthe Høyer (I
Titel: Klage over valgsted, Øbro Bibliotek, Jagtvej 227, Kbh. Ø.
Sendt: 15-05-2019 13:14

Til Indenrigsministeriet,

Da jeg er i udlandet den 5. juni og derfor ikke kan stemme på selve dagen for valg til Folketinget, begav jeg mig i formiddags hen til ovennævnte bibliotek (Borgerservice) for at gøre min borgerpligt: afgive min stemme til både EU og Folketinget.

Mage til amatøragtig forestilling har jeg aldrig set. Meget lidt vejledning af nogen art, folk flintrede rundt som forvirrede høns. Da køen endelig nåede hen til bordet, hvor en person udleverede et stykke papir plus en kuvert med en "stemmeseddel" angav jeg, at jeg både ønskede at stemme til EU og Folketinget. Det kunne ikke lade sig gøre i samme hug - nu kunne jeg først stemme til Folketinget og så stille mig i den SAMME kø en gang til og stemme til EU - ved samme valgbord. Da jeg i stemmeboksen åbner kuverten, ser jeg, at der overhovedet ingen angivelser er af de forskellige partiers valg bogstaver! Ved forespørgsel får jeg at vide, at de desværre først kommer om 14 dage!

Jeg stemmer derfor ikke, men følger køen videre til "valgbordet" og den tilforordnede for at få en nærmere forklaring. Det forholder sig som anført. Derfor siger jeg, at jeg vil beholde papiret med mine dato på for at makulere det. Det måtte jeg ikke, det skulle HUN gøre. Hvortil jeg svarede, at jeg gerne ville se hende gøre det. Men nej, "makuleringsmaskinen befandt sig nede på en anden etage." I retrospektiv ville jeg ønske, at jeg selv havde revet papiret i stykker - der kunne jo så nemt som ingenting fuskes med det. Men jeg gik min vej med uforrettet sag - en besynderlig og ubehagelig oplevelse rigere. Dette ER jo Danmark og ikke en bananrepublik!?

Med al respekt: det var rent Gøg og Gokke!!

Nu skal jeg lige sunde mig, hvorefter jeg nok finder et mere venligt, professionelt, "kundevenligt" og serviceminded brev-valgsted.

Mvh,
Birthe Høyer,
Strandvejen 22 C, 3. -5
2100 Kbh. Ø.

Til: Valgenheden (valg@oim.dk)
Fra: KØBENHAVNS KOMMUNE - KFF (kff@kff.kk.dk)
Titel: ÆBesvarelse af valgklage fra Birthe Høyer over forhold på Øbro Bibliotek i forbindelse med
brevstemmeafgivningen
Sendt: 31-05-2019 09:38
Bilag: 2019-0144111-6 Svar til ØIM vedr 32384522_7_0.docx; Security Marking.txt;

Kære ØIM

Se vedhæftede klagesvar fra Københavns Kommune vedr. Europa-Parlamentsvalget 2019.

Med venlig hilsen

Linnéa Künzle
Specialkonsulent
Sekretariat Rådhus

KØBENHAVNS KOMMUNE
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Sekretariat og Byudvikling

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen 1
1599 København V

Mobil 2362 9401
E-mail gx7x@kk.dk
EAN 5798009780515

KØBENHAVNS KOMMUNE
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Sekretariat og Byudvikling

29. maj 2019

Sagsnr.
2019-0144111

Dokumentnr.
2019-0144111-6

Besvarelse af valgklage over forhold på Øbro Bibliotek i forbindelse med brevstemmeafgivningen

Klage af 15. maj 2019 fra Birthe Høyer over forhold på Øbro Bibliotek i forbindelse med brevstemmeafgivningen

Birthe Høyer har den 15. maj 2019 klaget til ØIM over forhold på Øbro Bibliotek i forbindelse med brevstemmeafgivningen ved Europa Parlamentsvalget den 26. maj 2019 (Id 104772).

Birthe Høyer oplyser, at hun i forbindelse med brevstemmeafgivelse på Øbro Bibliotek oplevede, at

1. at det ikke var muligt at stemme til begge valg samtidigt, og at man derfor skulle tilbage i køen
2. at der ikke på brevstemmesedlen er angivelse af de forskellige partiers valgbogstaver
3. at det ikke var muligt at få makuleret sit udleverede stemmemateriale, hvis man besluttede sig for ikke at benytte det
4. at der var forvirring og for lidt vejledning

Valgsekretariatet har følgende bemærkninger:

Af ØIM's instruks af 9. maj 2019 "*Vedr. overlappende perioder for brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 201*" fremgår, at det eventuelt kan være hensigtsmæssigt, at man i den periode, hvor der kan stemmes til to valg, lader vælgeren afslutte brevstemmeafgivningen til det ene valg, før brevstemmeafgivningen til det andet valg påbegyndes.

På baggrund af vejledningen fra ministeriet og risikoen for sammenblanding af de to valg blev det i Københavns Kommune besluttet at organisere valghandlingen på brevstemmestederne således, at der blev dannet to køer.

Dette - sammenholdt med, at der blev afgivet 75 % flere brevstemmer til Europa Parlamentsvalget 2019 end ved valget for 5 år siden - betød, at der flere steder var køer ved brevstemmestederne. Valgsekretariatet beklager de gener dette har medført.

Sekretariat Rådhus

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
I
1599 København V

EAN nummer
5798009780515

For at reducere køerne blev der onsdag den 22. maj 2019 bragt ekstra stemmebokse ud og åbningstiderne blev forlænget på flere brevstemmesteder. På baggrund af erfaringerne fra Europa Parlamentsvalget er åbningstiden i forbindelse med brevafstemning til Folketingsvalget også udvidet, ligesom der er åbnet et femte brevafstemningssted lørdag den 1. juni 2019. Oplysningerne om de forlængede åbningstider kan ses www.kk.dk/valg.

På nogle brevstemmersteder er der blevet bemandet flere skranker til at afvikle brevafstemningen (valglisterne), og alle steder er der indtil brevafstemningen til Folketingsvalget slutter den 1. juni 2019 indsat yderligere medarbejdere fra Borgerservice til opgaven.

De ansvarlige for brevstemmeafgivningen på Øbro Bibliotek har oplyst, at den officielle skrivelse fra Indenrigsministeriet om brevstemmer og den officielle kandidatliste blev opsat i de tydeligt markerede stemmebokse dedikeret til Europa Parlamentsvalget den dag valget hertil begyndte.

Til Folketingsvalgets blev den officielle skrivelse fra Indenrigsministeriet opsat i de tydeligt markerede stemmebokse til Folketingsvalget, herunder partinavne og bogstaver, samt hvornår kandidatlisterne ville være klar til Folketingsvalget. Disse oplysninger blev sat op den 15. maj, inden Øbro Bibliotek åbnede for brevafstemning.

Skrivelsen fra Indenrigsministeriet var også i A3 format hængt op udenfor Folketingsstemmeboksen. Den 28. maj, blev kandidatlisterne til Folketingsvalget lamineret og sat op i samtlige stemmebokse umiddelbart efter de forelå.

For at undgå at borgerne skulle begynde forfra i den lange kø efter at have stemt til det første valg, blev de ført hen til valgbordet til det andet valg. Dette med henblik på at mindske generne ved at skulle stemme ad to omgange.

Klagen er formuleret: *"Da jeg i stemmeboksen åbner kiveren, ser jeg, at der overhovedet ingen angivelser er af de forskellige partiers valgbogstaver!"*, hvilket kan forstås som et ønske om en egentlig brevstemmeseddel med partibogstaver i stedet for det officielle brevstemmemateriale, hvor borgeren selv skal skrive bogstav og/eller partinavn og/eller kandidat. Der anvendes det af ministeriet godkendte brevstemmemateriale.

Med hensyn til makulering samler Øbro Bibliotek alle papirerne, låser dem inde sammen med det øvrige valgmateriale og makulerer efterfølgende.

Valgsekretariatet beklager, at valghandlingen - på trods af disse tiltag og informationer – blev oplevet som forvirrende og med for lidt vejledning.

Der vil efterfølgende blive evalueret på processerne med henblik på yderligere tiltag for at minimere køer i forbindelse med de kommende valg.

Med venlig hilsen

Nanna Bugge
Kontorchef

Sagsnr.
2019 - 3056

Valgklage fra Birthe Høyer i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 2019

Doknr.
106461

Dato
14-06-2019

Fra Birthe Høyer, København Ø, har Økonomi- og Indenrigsministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 15. maj 2019, hvori Birthe Høyer har klaget over Københavns Kommune i forbindelse med afholdelse af Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 2019, idet Birthe Høyer fandt forholdene utilfredsstillende i forbindelse med brevstemmeafgivning på Øbro Jagtvej Bibliotek.

Birthe Høyer har klaget over, at hun ikke kunne få lov til at stemme til begge valg samtidig, at der ikke var nogen angivelse af de forskellige partier på brevstemmesedlen til folketingsvalget, at hun ikke kunne få lov til at makulere sit ubrugte stemmemateriale til folketingsvalget eller få lov til at se det blive makuleret, og at der generelt var forvirring og meget lidt vejledning.

Københavns Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede brev af 29. maj 2019 oplyst følgende:

"Af ØIM 's instruks af 9. maj 2019 "Vedr. overlappende perioder for brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 201[9]" fremgår, at det eventuelt kan være hensigtsmæssigt, at man i den periode, hvor der kan stemmes til to valg, lader vælgeren afslutte brevstemmeafgivningen til det ene valg, før brevstemmeafgivningen til det andet valg påbegyndes.

På baggrund af vejledningen fra ministeriet og risikoen for sammenblanding af de to valg blev det i Københavns Kommune besluttet at organisere valghandlingen på brevstemmestederne således, at der blev dannet to køer.

Dette - sammenholdt med, at der blev afgivet 75 % flere brevstemmer til Europa Parlamentsvalget 2019 end ved valget for 5 år siden - betød, at der flere steder var køer ved brevstemmestederne. Valgsekretariatet beklager de gener dette har medført.

For at reducere køerne blev der onsdag den 22. maj 2019 bragt ekstra stemmebokse ud og åbningstiderne blev forlænget på flere brevstemmesteder. På baggrund af erfaringerne fra Europa Parlamentsvalget er åbningstiden i forbindelse med brevafstemning til Folketingsvalget også udvidet, ligesom der er åbnet et femte brevaf-

stemningssted lørdag den 1. juni 2019. Oplysningerne om de forlængede åbningstider kan ses www.kk.dk/valg.

På nogle brevstemmersteder er der blevet bemandet flere skranker til at afvikle brevafstemningen (valglisterne), og alle steder er der indtil brevafstemningen til Folketingsvalget slutter den 1. juni 2019 indsat yderligere medarbejdere fra Borger-service til opgaven.

De ansvarlige for brevstemmeafgivningen på Øbro Bibliotek har oplyst, at den officielle skrivelse fra Indenrigsministeriet om brevstemmer og den officielle kandidatliste blev opsat i de tydeligt markerede stemmebokse dedikeret til Europa Parlamentsvalget den dag valget hertil begyndte.

Til Folketingsvalgets blev den officielle skrivelse fra Indenrigsministeriet opsat i de tydeligt markerede stemmebokse til Folketingsvalget, herunder partinavn og bogstaver, samt hvornår kandidatlisterne ville være klar til Folketingsvalget. Disse oplysninger blev sat op den 15. maj, inden Øbro Bibliotek åbnede for brevafstemning.

Skrivelsen fra Indenrigsministeriet var også i A3 format hængt op udenfor Folketingsstemmeboksen. Den 28. maj, blev kandidatlisterne til Folketingsvalget lamineret og sat op i samtlige stemmebokse. umiddelbart efter de forelå.

For at undgå at borgerne skulle begynde forfra i den lange kø efter at have stemt til det første valg, blev de ført hen til valgbordet til det andet valg. Dette med henblik på at mindske generne ved at skulle stemme ad to omgange.

Klagen er formuleret: *"Da jeg i stemmeboksen åbner kuerten, ser jeg, at der overhovedet ingen angivelser er af de forskellige partiers valgbogstaver!"*, hvilket kan forstås som et ønske om en egentlig brevstemmeseddel med partibogstaver i stedet for det officielle brevstemmemateriale, hvor borgeren selv skal skrive bogstav og/eller partinavn og/eller kandidat. Der anvendes det af ministeriet godkendte brevstemmemateriale.

Med hensyn til makulering samler Øbro Bibliotek alle papirerne, låser dem inde sammen med det øvrige valgmateriale og makulerer efterfølgende.

Valgsekretariatet beklager, at valghandlingen - på trods af disse tiltag og informationer - blev oplevet som forvirrende og med for lidt vejledning.

Der vil efterfølgende blive evalueret på processerne med henblik på yderligere tiltag for at minimere køer i forbindelse med de kommende valg."

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 26 i Europa-Parlamentsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019):

"§ 26. Ved valg til Europa-Parlamentet kan der brevstemmes efter reglerne i kapitel 8 i lov om valg til Folketinget, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Her i landet kan brevstemmeafgivning på de steder i kommunerne, hvor enhver vælger efter reglerne i lov om valg til Folketinget kan brevstemme, finde sted de sidste 6 uger før valgdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før valgdagen. [...]

Stk. 3. [...]"

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan desuden oplyse, at følgende fremgår af § 53 og § 56, stk. 1, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019):

”§ 53. Enhver vælger kan brevstemme i enhver kommune her i landet.

§ 56. Brevstemmeafgivning her i landet kan finde sted de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før valgdagen.”

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9341 af 11. april 2019 om afholdelse af Europa-Parlamentsvalg søndag den 26. maj 2019 og vejledning nr. 9041 af 21. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af pkt. 8.2. følgende om brevstemmeafgivning på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme:

”Det er kommunalbestyrelsens ansvar at tilrettelægge og gennemføre brevstemmeafgivning på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme.”

Økonomi- og Indenrigsministeriet har imidlertid på baggrund af det forhold, at Europa-Parlamentsvalget og folketingsvalget skulle afholdes med ti dages mellemrum, den 9. maj 2019 udsendt et brev til alle kommunalbestyrelser om overlappende perioder for brevstemmeafgivning til valgene. I brevet har ministeriet bl.a. anført følgende:

”Der er således et overlap mellem brevstemmeperioden for Europa-Parlamentsvalget og folketingsvalget i perioden fra den 15. maj 2019 til og med den 23. maj 2019, hvor der kan brevstemmes til begge valg.

[...]

Det kan evt. være hensigtsmæssigt i **perioden fra den 15. maj 2019 til og med den 23. maj 2019, hvor der kan brevstemmes til begge valg**, at lade vælgeren afslutte brevstemmeafgivningen til det ene valg, før brevstemmeafgivningen til det andet valg påbegyndes.”

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke fastsat nærmere regler om, hvordan afgivning af brevstemmer på de steder i kommunerne, hvor enhver vælger kan brevstemme, f.eks. biblioteker, skal foregå.

Valglovgivningen indeholder således ikke nærmere regler om ekspeditionen af de borgere, der henvender sig for at afgive brevstemme på de steder, hvor enhver vælger kan brevstemme.

Dette spørgsmål afgøres af kommunalbestyrelsen ud fra erfaringerne fra tidligere valg med, hvad der i praksis er nødvendigt og muligt under hensyn til bl.a. de plads- og personalemæssige forhold på det pågældende sted for afgivelse af brevstemme.

For så vidt angår den del af klagen, der vedrører, at der ikke var nogen angivelse af de forskellige partier på brevstemmesedlen til folketingsvalget, kan Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyse, at brevstemmesedler ikke indeholder navne på de partier og kandidater, der er opstillet til valget, sådan som stemmesedlen på valgdagen gør. Der henvises til § 60, stk. 1, og § 61, stk. 2, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019), hvoraf følgende fremgår om brevstemmematerialet:

”§ 60. Brevstemmematerialet består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. Økonomi- og indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning.

§ 61. [...]

Stk. 2. På stemmesedlen anføres navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har kandidater opstillet i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Øn-

sker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende storkreds, anføres navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen.”

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9041 af 21. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af pkt. 8.2.3.2. bl.a. følgende om udfyldelse og afgivelse af brevstemmer:

”Ved brevstemmeafgivning anfører vælgeren på stemmesedlen navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har kandidater opstillet i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende storkreds, anfører vælgeren på stemmesedlen navnet på kandidaten, eventuelt sammen med partinavnet og/eller bogstavbetegnelsen. Se lovens § 61, stk. 2.”

For så vidt angår den del af klagen, der vedrører spørgsmålet om makulering af brevstemmesedlen til folketingsvalget, kan Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyse, at følgende fremgår af § 104 i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019):

”§ 104. Valgbogen, afstemningsbøgerne, valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt øvrigt valgmateriale, som valgbestyrelsen har modtaget i forbindelse med folketingsvalg eller folkeafstemninger, opbevares af kommunalbestyrelsen. I opstillingskredse, hvori flere kommuner indgår helt eller delvis, opbevares valgmateriale af kommunalbestyrelsen i kredskommunen.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt brevstemmematerialet skal tilintetgøres, når klagefristen er udløbet, jf. §§ 88 og 103, og eventuelle klager over valget er endeligt afgjort, jf. dog stk. 4. Øvrigt valgmateriale skal opbevares som fastsat efter lov om offentlige arkiver m.v.

Stk. 4. [...]”

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9041 af 21. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af pkt. 10. bl.a. følgende om opbevaring og kassation af brevstemmemateriale:

”Valgmateriale opbevares af kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med reglerne i lovens § 104. [...]

Når klagefristen er udløbet, og Folketinget endeligt har afgjort eventuelle klager over valget, skal valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt brevstemmematerialet tilintetgøres, se lovens § 104, stk. 3.”

Med hensyn til klagen har Økonomi- og Indenrigsministeriet noteret sig, at Københavns Kommune har beklaget, at valghandlingen blev oplevet som forvirrende og med for lidt vejledning, ligesom ministeriet har noteret sig de tiltag, som kommunen har iværksat for at imødekomme den store interesse for at brevstemme, og de iværksatte tiltag for at undgå risiko for sammenblanding af brevstemmer til Europa-Parlamentsvalget og folketingsvalget. Ministeriet har derudover noteret sig, at der blev anvendt det af ministeriet godkendte brevstemmemateriale, og at Øbro Jagtvej Bibliotek samler og låser valgmateriale inde og makulerer det efterfølgende. Ministeriet har endvidere noteret sig kommunens oplysninger om, at der efterfølgende vil blive evalu-

eret på processerne med henblik på yderligere tiltag for at minimere køer i forbindelse med kommende valg.

Københavns Kommunes udtalelse giver herefter ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren vil herfra blive underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov